

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

48. ročník, školský rok 2019/2020

Írásbeli feladatsor az E kategória részére – (az alapiskolák 5. évfolyama)

*Monotematikus és elméleti rész - feladatok

Név:

Iskola: Osztály:

Elért pontszám: Ebből a monotematikus részben elért pontszám (*):

1. *Jelenleg Szlovákiában 9 nemzeti park található. A szlovákiai nemzeti parkokat fenntartó szervezetek saját logókkal rendelkeznek. Némelyikükben megtalálható annak az állatnak vagy növénynek a képe, amely az adott nemzeti parkot jellemzi. A következő nemzeti parkokhoz rendeld helyesen a logójukban szereplő állatfaját.

Válogass az alábbiak közül: *medve, mormota, farkas, zerge, sas, hiúz*

a) Tatranský NP (TANAP) -

b) NP Nízke Tatry -

c) NP Poloniny -

d) Melyik nemzeti park logójában szerepel a képen látható hunyor nevű virág?

.....

2. *Minden nemzeti parknak megvan a maga „leg” -je. A bal oldali oszlopban felsorolt „leg” -eket kösd össze a jobboldali oszlop megfelelő párosával, majd a párosban húzd alá az oda illő nemzeti park nevét.

a) legkeletebbre fekvő NP:

NP Poloniny / Pieninský NP

b) legészakabbra fekvő NP:

Pieninský NP / Tatranský NP

c) legdélebbre fekvő NP:

NP Slovenský raj / NP Slovenský kras

d) legrégebbi NP:

NP Nízke Tatry / Tatranský NP

e) legfiatalabb NP:

NP Veľká Fatra / Pieninský NP

f) legnagyobb kiterjedésű NP (a védősávval együtt):

NP Nízke Tatry / Tatranský NP

3. Az éjszakai égbolt legfényesebb objektuma a Hold. Mit tudsz róla? Az alábbi táblázat soraiban árnyékkold azt a mezőt, amely a sor elején található Holdtulajdonságot leginkább jellemzi.

Földtől való távolság	384 000 km	15 200 km	3 500 km
a Hold átmérője a Föld átmérőjéhez viszonyítva	25-ször kisebb	4-szer kisebb	10-szer kisebb
amikor a Hold az utolsó negyedben található, azt mondjuk, hogy a Hold	csökken	dagad	hízik
a két egymás után következő holdtölte között eltelt időszak hossza	28 nap	29 és fél nap	31 nap
a bazalt alkotta sötét holdmezők megnevezése	tengerek	hegységek	táblahegyek
N. Armstronggal együtt lépett a Hold felszínére	M. Collins	E. Cernan	B. Aldrin

4. Ede a szüleitől karácsonyra egy 2020-as falinaptárt is kapott. A naptárban minden hónap lapja mellett a Naprendszer egy-egy égitestjének a képe szerepelt. Például januárban a naptárban a Nap képe volt látható. Februártól szeptemberig a bolygók képei voltak láthatók, mégpedig a Naptól való távolság sorrendjében a legközelebbivel kezdődően.

a) Melyik hónapban volt látható a naptárban a Föld képe?

b) Júniusban melyik bolygót ábrázolta a naptár?

c) A nyári szünidőben melyik két bolygót láthatta Ede a képeken?

..... és

d) Az év utolsó hónapjában a naptárban a Jupiter négy holdjának a képe volt látható. Nevezz meg közülük kettőt:

.....,

5. Az alábbi oszlopokba írd be a Vénusz, Mars, Jupiter és Szaturnusz bolygókat aszerint, hogy sorrendjük az adott oszlopban megfeleljen az oszlop fölött található tulajdonságnak, mégpedig a legkisebb értéktől kiindulva a legnagyobb értékig.

A bolygó sugarának hossza:

A bolygó Földtől való távolsága:

A bolygó holdjainak száma:

1.

1.

1.

2.

2.

2.

3.

3.

3.

4.

4.

4.

6. Az alábbi betűhalmazból alkossd meg ismert európai tűzhányók neveit, majd írd őket a megfelelő helyre, hogy eredményként logikailag helyes párokat kapj.

e, t, E, a, z, n, e, k, n, V, r, i, v, ú, z, H, l, a, S, a, t, n, o, i

a) Pompeii -

c) Izland -

b) Szicília -

d) Görögország -

7. Egészítsd ki az enciklopédia mondatait megfelelő fogalmakkal. A fogalmakat az alábbi szótagok összekapcsolásával kaphatod meg:

DE	E	TEG	CU	BOM
RÉ	Ó	KAL	AK	MI
MAG	VUL	TÍV	RUP	KÁN
CI	NA	BÁK	RA	MA

a) A Föld bolygón emberemlékezet óta működik vulkáni tevékenység. A föld mélyéről a felszínre kerül a felszín alatti olvadt kőzetanyag, vagyis a(z)

b) A vulkánkitörés, idegen szóval során a kráterből kihányt és a levegőben megszilárdult nagyobb lávadarabokat vulkáni-nak/-nek nevezzük.

c) A vulkán leggyakrabban előforduló alakja a(z), vagyis egy magas, kúp alakú vulkán, amely keverve tartalmaz megkeményedett lávát és vulkáni hamut.

d) A vulkánkitörések gyakran megsemmisítő hatással bírnak. A tenger alatti vulkánkitörés során hatalmas hullámok keletkeznek, amit-nak/-nek nevezünk.

e) Azokat a tűzhányókat, amelyek a közelmúltban legalább egyszer kitörték vulkánoknak nevezzük.

f) A beomlott és feltöltődött hajdani, körhöz hasonló alakú vulkáni kráter megnevezése

8. Az alábbi sorok mindegyikében húzd át azt az egy fogalmat, amely nem tartozik a többi közé. Segítségedre lehet a sor elején található utalás.

a) Szlovákiából megfigyelhető csillagkép: *Nagy Medve, Cassiopeia, Dél Keresztje, Hattyú, Cepheus*

b) 366 nap: *2020-as év, 2012-es év, 2000-es év, 1996-os év, 1950-es év*

c) 31 nap: *január, március, június, augusztus, december*

9. Az árnyékolt fogalmak közül válaszd ki és karikázd be a megfelelőt.

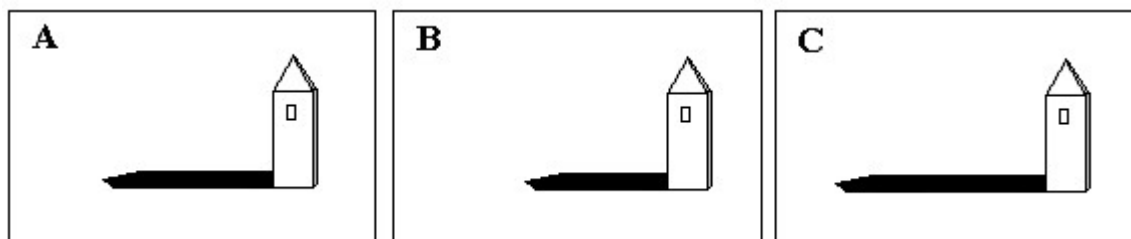
a) Ausztráliában a tavasz márciusban / februárban / szeptemberben kezdődik.

b) Az Egyenlítőn 12. 22-én. / 3. 20-án / 6. 21-én a napsugarak délben merőlegesen esnek a Föld felszínére.

c) Dél-Afrikában a tárgyak árnyéka délben mindig észak / dél / délkelet felé irányul.

10. Ilona Kelet-Szlovákiában él. Mióta megkapta új mobiltelefonját, a környék érdekes objektumait szokta fényképezni. Leggyakrabban az öreg toronyról készít felvételt, amely a 18. századi kastély maradványa. Ilona kiválasztott négy fényképet, amelyek délben készültek, mindig ugyanarról a helyről. Hármat közülük megtalálász a lenti ábrán. A felsoroltak közül választva minden kép mellé írd a megfelelő dátumot, ami a fényképezés időpontját jelöli:

június 30., december 18., szeptember 16.

a) b) c)

d) Melyik kép készítésekor volt a Nap a horizonton a legalacsonyabban? Karikázd be a helyes betűjelet:

A B C

e) Az itt látható képek közül melyik hasonlít leginkább a negyedik képre, amit Ilona március 28-án délben készített ugyanarról a helyről? Karikázd be a helyes betűjelet:

A B C